

ΣΟΛΗΓΩΣ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ:

Μορφές
διακρίσεων
που υφίστανται
οι Κωφοί
στην Ευρώπη

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΚΩΦΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος
Βασίλης Κουρμπέτης

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2001

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΈΝΩΣΗ

The European Union

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

against discrimination

Περιεχόμενα / Contents

ΤΟ ΕΡΓΟ	9
Εισαγωγή.....	9
Η Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος	11
Το Πρόγραμμα.....	13
ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	17
Εισαγωγή.....	17
Οικογένεια	18
Εκπαίδευση	19
Απασχόληση	21
Υπηρεσίες	22
Κοινωνική Ζωή.....	23
THE PROJECT	33
Introduction	33
The Hellenic Federation of the Deaf	35
The Project	37
GUIDELINE OF GOOD PRACTICES	40
Introduction	40
Family	41
Education	42
Employment	43
Services	44
Social.....	45
L'ACTION.....	55
Introduction	55
La Federation Hellenique des Sourds	57
Le Programme	59
GUIDE DE BONNE PRATIQUE	62
Introduction	62
Famille	63
Education	64
Emploi	65
Services	66
Vie Sociale.....	67
BIBLIOGRAPHY	70

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΦΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

The European Union

against discrimination

**Από την Αναπηρία στην Ενδυνάμωση του Κόσμου των Κωφών:
Μορφές διακρίσεων που υφίστανται οι Κωφοί στην Ευρώπη**

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Βασίλης Κουρμπέτης, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Άννα Αδαμοπούλου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Σπύρος Φερεντίνος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

- Ο Σύλλογος Κωφών Ρεθύμνου “ΤΟ ΑΡΚΑΔΙ”- Κρήτη
- Η Βελγική Ομοσπονδία Κωφών “FEVLADO” (FEVLADO BELGIAN FEDERATION OF THE DEAF)
- Το Κέντρο Ολικής Επικοινωνίας της Δανίας (CENTER FOR TEGNSPROG OG TEGNSTOTTET KOMMUNIKATION-KC)
- Η Ισπανική Ομοσπονδία Κωφών (CONFEDERATION NATIONAL de SORDOS de ESPANA)

Με την υποστήριξη των:

Κωνσταντίνου Γαργάλη - ΟΜΚΕ, Νικολάου Σπανού - ΟΜΚΕ, Ελένης Σιγανού - ΟΜΚΕ
Βίκυς Καρδάση - ΚΕΕΣΕ, Αθηνάς Ταγκούλη - ΚΕΕΣΕ, Μαρίας Μπουρούνη - ΚΕΕΣΕ

Χρηματοδότηση

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL EMPLOYMENT AND SOCIAL AFFAIRS
COMMUNITY ACTION PROGRAMME TO COMBAT DISCRIMINATION

Δεκέμβριος 2001

ΤΟ ΕΡΓΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα “Από την Αναπηρία” στην Ενδυνάμωση του κόσμου των Κωφών: Πολλαπλές διακρίσεις που υφίστανται οι Κωφοί όλων των ηλικιών στην Ευρώπη, σχεδιάστηκε και συντονίστηκε από την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας σε συνεργασία με τρεις άλλους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς Κωφών.

Η πρακτική να σχεδιάζουν οι ίδιοι οι Κωφοί προγράμματα, που τους αφορούν, δεν είναι διαδεδομένη. Συνήθως ακούοντες (φορείς και άτομα) σχεδιάζουν και εφαρμόζουν προγράμματα για Κωφούς χωρίς καν την συμμετοχή των Κωφών. Αυτή η συνήθης πρακτική έχει οδηγήσει τα πράγματα στην κατάσταση, που είναι σήμερα.

Η σημερινή κατάσταση δεν είναι η ίδια σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και του υπόλοιπου κόσμου. Ακόμα όμως και στις καλύτερες συνθήκες παρατηρείται ότι οι Κωφοί υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις σε όλη τους την ζωή και σε πολλαπλά επίπεδα.

Σκοπός μας σε αυτό το έργο ήταν να αναγνωρίσουμε τις πολλαπλές διακρίσεις που υφίστανται οι Κωφοί στο Βέλγιο, την Δανία, την Ελλάδα και την Ισπανία ακούγοντας τους Κωφούς αυτών των χωρών. Απώτερος στόχος μας ήταν η καταγραφή ενός οδηγού καλής πρακτικής έτσι ώστε, εάν εφαρμοστεί, οι διακρίσεις αυτές να μειωθούν στο ελάχιστο.

Στο έργο αυτό θα βρείτε πληροφορίες για την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος, τους οργανισμούς Κωφών, που συμμετείχαν στην υλοποίηση του προγράμματος, το πρόγραμμα, την διακρατική έρευνα και τα αποτελέσματά της, και τον Οδηγό Καλής Πρακτικής.

Η Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος προτίθεται να συνεχίσει την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας και να τα παρουσιάσει με μορφή πολυμέσων που θα περιλαμβάνει αποσπάσματα των συνεντεύξεων που διεξήχθησαν στην Ελλάδα με τη χρήση της Ελληνικά Νοηματική Γλώσσα.

Είναι ελπίδα μας ότι μελλοντικά προγράμματα θα ακολουθήσουν την πρακτική και μεθοδολογία που εφαρμόσαμε και θα την εμπλουτίσουν έτσι ώστε οι προτάσεις προς εφαρμογή να βασίζονται σε επιστημονικά τεκμηριωμένα ευρήματα.

Νιώθουμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε όλους εκείνους, άτομα και φορείς,

που βοήθησαν στην υλοποίηση του προγράμματος.

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα, ειδικότερα δε τον κ. Νίκο Σπανό ο οποίος ανέλαβε το δύσκολο έργο των συνεντεύξεων.

Επίσης ευχαριστούμε τους διερμηνείς της ΕΝΓ, τους μεταφραστές, την γραμματέα της ΟΜΚΕ και κάθε ένα που συνέβαλε στην επιτυχία του συνεδρίου στο Ρέθυμνο Κρήτης.

Για την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος

*Ο πρόεδρος
Κωνσταντίνος Γαργάλης*

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΦΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας (ΟΜ.Κ.Ε.) είναι δευτεροβάθμια κοινωνική και συνδικαλιστική οργάνωση με 16 Σωματεία-Μέλη σε όλη την Ελλάδα. Αποτελεί το ανώτατο συλλογικό όργανο εκπροσώπησης των Κωφών της Ελλάδας. Εδώ το ενδιαφέρον μας στρέφεται στην κοινωνική μορφή και δράση της.

Η Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας (ΟΜΚΕ) έχει μια μακρά ιστορία στην προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ευημερίας των Κωφών. Είναι μέλος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Ε.Σ.Α.Ε.Α.), της Ευρωπαϊκής Ένωσης Κωφών (E.U.D.), και της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κωφών (W.F.D.)

Έχει μακροχρόνιες και επιτυχείς συνεργασίες με άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, που ενδιαφέρονται για την ευημερία της Κοινότητας των Κωφών κι έχει δημιουργήσει ειδικές επιτροπές (Επιτροπή Γυναικών, Επιτροπή για τη Νοηματική Γλώσσα κ.α) που βοηθούν στο σχεδιασμό και την επιμέλεια των προγραμμάτων της Ομοσπονδίας.

Η Ομοσπονδία καλύπτει το κόστος της διερμηνείας στη Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ) για τα μέλη της, όποτε χρειαστεί. Για το λόγο αυτό συνεργάζεται στενά με το Σωματείο Διερμηνέων ΕΝΓ και λειτουργεί υπηρεσία διερμηνείας στα γραφεία της.

Η Ομοσπονδία παρέχει όλες τις πληροφορίες, που αφορούν τους Κωφούς στην Ελλάδα.

Στη μακρά και παραγωγική ιστορία της, η Ομοσπονδία έχει παίξει ηγετικό ρόλο στο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων, που έχουν πλέον θεσμοποιηθεί προς όφελος των Κωφών:

- Είναι υπεύθυνη για το συντονισμό των δραστηριοτήτων των συλλόγων Κωφών που είναι μέλη της.
- Έχει συμβάλει στην πνευματική πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη των Κωφών σε όλη τη χώρα.
- Έχει προωθήσει την επαγγελματική κατάρτιση των Κωφών που ήταν ανειδίκευτοι.
- Έχει παλέψει επίμονα για την αποκατάσταση και την κοινωνική ένταξη των Κωφών και γενικότερα των ατόμων με αναπηρίες.
- Έχει διεξαγάγει έρευνες για τη Νοηματική Γλώσσα και έχει συντονίσει τις δράσεις για την ισότιμη με τις ομιλούσες, αναγνώρισή της με επιτυχία (Ν2817/2000).

- Προωθεί την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα προβλήματα των Κωφών.
- Μάχεται ακατάπαυστα για την ίση συμμετοχή των Κωφών στην κοινωνική και πολιτική ζωή.
- Έχει συνεργαστεί με άλλους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια προγραμμάτων όπως το HORIZON, το LEONARDO και της 5ης Γενικής Διεύθυνσης.
- Χαρακτηριστικά προγράμματα που αντιπροσωπεύουν την δράση της Ομοσπονδίας είναι τα:
 - ✓ *Κωφοί Εμψυχωτές (DEAF ANIMATEURS)* και
 - ✓ *Ενδυνάμωση των Κωφών (DEAF EMPOWERMENT)*και τα δύο αυτά προγράμματα είχαν ως άξονα δράσης την εμψύχωση και ενδυνάμωση της κοινότητας των Κωφών της Ελλάδας σε συνεργασία με άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς Κωφών. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν ως πρόδρομοι του παρόντος προγράμματος.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα “ Από την Αναπηρία στην Ενδυνάμωση του Κόσμου των Κωφών” είναι ένα πρόγραμμα για την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι Κωφοί όλων των ηλικιών στην Ευρώπη.

Σχεδιάστηκε και συντονίστηκε, όπως προαναφέρθηκε από την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας.

Χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι εταίροι του προγράμματος είναι :

- Ο Σύλλογος Κωφών Ρεθύμνου “ΤΟ ΑΡΚΑΔΙ”- Κρήτη
- Η Βελγική Ομοσπονδία Κωφών “FEVLADO” (FEVLADO BELGIAN FEDERATION OF THE DEAF)
- Το Κέντρο Ολικής Επικοινωνίας της Δανίας (CENTER FOR TEGNSPROG OG TEGNSTOTTET KOMMUNIKATION-KC)
- Η Ισπανική Ομοσπονδία Κωφών (CONFEDERATION NATIONAL de SORDOS de ESPANA)

Αποτελεί συνέχεια των προηγούμενων προγραμμάτων, που υλοποίησε η ΟΜΚΕ, και απάντηση στην αδήριτη ανάγκη και απαίτηση των Κωφών για πλήρη κοινωνική ένταξη και ολόπλευρη ανάπτυξη του προσωπικού τους δυναμικού.

Οι Κωφοί, παγκόσμια, έρχονται αντιμέτωποι με διακρίσεις σε πολλαπλά επίπεδα. Ένα απ’ τα πιο εμφανή επίπεδα διακρίσεων, που υφίστανται, είναι η έλλειψη επικοινωνιακών παροχών και υπηρεσιών από την κοινότητα ακούοντων που να είναι προσβάσιμες και αποτελεσματικές για την κοινότητα των Κωφών. Οι Κωφοί στην Ευρώπη, σ’ ένα ποσοστό μεγαλύτερο από 90% έχουν ακούοντες γονείς κι αντιμετωπίζουν διακρίσεις από πολύ νωρίς στη ζωή τους, ακόμη και μέσα στις ίδιες τις οικογένειές τους. Στην Ελλάδα, οι περισσότεροι ακούοντες που έχουν σχέση με την Κοινότητα των Κωφών (γονείς, δάσκαλοι, ειδικοί, αρμόδιοι υπηρεσιών κτλ), δε γνωρίζουν ή δε χρησιμοποιούν την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα. Αυτή η πραγματικότητα έχει μακροχρόνιες συνέπειες και αυξάνει την καταπίεση που υφίστανται τα μέλη της κοινότητας των Κωφών.

Οι περισσότερες υπηρεσίες εστιάζουν στην αποκατάσταση των Κωφών με διάφορες οικονομικές παροχές. Μ’ αυτό τον τρόπο, μπορεί η ευρύτερη κοινωνία να αποκτήσει ένα άλλοθι “ενδιαφέροντος και πρόνοιας”, αλλά οι Κωφοί συνεχίζουν

να έρχονται αντιμέτωποι με φραγμούς που είναι πολύ δύσκολο να ξεπεράσουν στη ζωή τους. Για το λόγο αυτό κρίναμε αναγκαίο και επιτακτικό το σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτού του προγράμματος.

Το πρόγραμμα “Από την Αναπηρία στην Ενδυνάμωση του Κόσμου των Κωφών” σχεδιάστηκε και εφαρμόζεται από φορείς Κωφών. Το γεγονός αυτό αποτελεί ταυτόχρονα ένα παράδειγμα ορθής πρακτικής για την καταπολέμηση των διακρίσεων κατά των Κωφών και ένα έμπρακτο μήνυμα του στόχου του προγράμματος που δεν είναι άλλος από τη δημιουργία ευκαιριών για τους Κωφούς να καλλιεργήσουν ολόπλευρα τις δυνατότητές τους, την άμεση εμπλοκή τους στην έρευνα και καταγραφή των ιδιαιτεροτήτων, αναγκών και προβλημάτων τους και τέλος, την ισότιμη συμμετοχή τους στη χάραξη κοινωνικής πολιτικής, ιδιαίτερα δε, σε θέματα που τους αφορούν.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από τέσσερις χώρες, το Βέλγιο, τη Δανία, την Ελλάδα και την Ισπανία. Μας δόθηκε έτσι η δυνατότητα να έχουμε συγκρίσιμες πληροφορίες για τα διαφορετικά επίπεδα διακρίσεων που υπάρχουν σε διαφορετικά κοινωνικο-οικονομικά περιβάλλοντα, αλλά και ποικίλα παραδείγματα ορθής πρακτικής κατά των διακρίσεων αυτών. Η εφαρμογή του ξεκίνησε στις 15 Δεκεμβρίου 2000 και έληξε στις 15 Δεκεμβρίου 2001.

Οι στόχοι του προγράμματος ήταν:

- η ανίχνευση και καταγραφή των ιδιαίτερων και πολλαπλών διακρίσεων που βιώνουν οι Κωφοί σε κάθε μία από τις τέσσερις χώρες, κατά τη διάρκεια της ζωής τους
- η ενδυνάμωση των ευρωπαϊκών κοινοτήτων των Κωφών ώστε να αντιμετωπίσουν συλλογικά τις διακρίσεις σε εθνικό αλλά και σε διακρατικό επίπεδο
- η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση και τέλος η υιοθέτηση από τις κοινότητες των ακουόντων στην Ευρώπη, των καλύτερων πρακτικών άρσης των διακρίσεων, έτσι ώστε οι Κωφοί να μπορούν να έχουν καλύτερη πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Οι δραστηριότητες που σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος είναι οι εξής:

1. Ένα διακρατικό εργαστήριο (ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ) με θέμα τον προσδιορισμό των μορφών της αντιμετώπισης των διακρίσεων κατά των Κωφών στα ευρωπαϊκά κράτη από τα οποία προέρχονται οι εταίροι: Το εργαστήριο αυτό διεξήχθη στην Αθήνα στις 2-4 Μαρτίου, 2001. Κατά τη διάρκειά του οι εταίροι συμφώνησαν πως δεν αρκεί να υποθέτουμε τις διακρίσεις που υφίστανται οι Κωφοί αλλά είναι αναγκαία η διεξαγωγή μιας έρευνας για το τι λένε και πώς νιώθουν οι ίδιοι οι Κωφοί για τις διακρίσεις που βιώνουν καθημερινά. Μέσα από αυτή την έρευνα θα μπορούσαν να αναδειχθούν με ανάγλυφο τρόπο οι μορφές και η πολλαπλότητα των διακρίσεων καθώς και οι

τρόποι αντιμετώπισής τους. Συμφωνήθηκε επίσης και η μεθοδολογία της έρευνας. Ακόμη, κάθε εταίρος παρουσίασε σε αδρές γραμμές την κατάσταση των Κωφών στη χώρα του. Τέλος, καταλήξαμε σε ένα κοινό ερωτηματολόγιο που να ικανοποιεί τους σκοπούς της έρευνας και τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων της.

2. Ένα δεύτερο διακρατικό εργαστήριο, (ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ) που διεξήχθη στην Αθήνα στις 8-9 Ιουνίου, 2001 και στα πλαίσια του οποίου οι εταίροι εξέτασαν την πορεία της έρευνας σε κάθε μια από τις τέσσερις χώρες και συμφώνησαν σε έναν κοινό τρόπο κωδικοποίησης των αποτελεσμάτων της, ώστε οι πληροφορίες που απορρέουν από αυτά να είναι συγκρίσιμες και αξιοποιήσιμες στην κατεύθυνση της ανάδειξης και καταγραφής των ομοιοτήτων αλλά και των ιδιαιτεροτήτων των διακρίσεων που αντιμετωπίζουν οι Κωφοί σε κάθε χώρα και των κοινών αποτελεσματικών τρόπων καταπολέμησής τους. Κατά τη διάρκειά του επίσης συζητήθηκαν οι λεπτομέρειες της προετοιμασίας της τρίτης και σημαντικότερης δραστηριότητας που ήταν:
3. Το Ευρωπαϊκό Συνέδριο που έγινε στο Ρέθυμνο της Κρήτης, με την πρόσκληση και συμμετοχή και άλλων ευρωπαϊκών φορέων. Το Συνέδριο είχε στόχο την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο Βέλγιο, στη Δανία, στην Ελλάδα και στην Ισπανία. Επίσης στόχο είχε την υιοθέτηση πρακτικών για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την υιοθέτηση στρατηγικών, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, για την απομάκρυνση των φραγμών για τους Κωφούς στην πρόσβαση αγαθών και υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες στους ακούντες όλων των ηλικιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Συνέδριο, όπως διαπιστώθηκε, αποτέλεσε ένα παράδειγμα ορθής πρακτικής κατά των διακρίσεων, με την πρόσβαση στην επικοινωνία δια μέσου πολλών διερμηνέων από όλες τις Νοηματικές Γλώσσες που χρησιμοποιήθηκαν από τους συμμετέχοντες, όπως επίσης και την παρουσία διερμηνέα της Διεθνούς Νοηματικής Γλώσσας. Αυτό, δε θα ήταν θέμα προς συζήτηση, εάν το Συνέδριο πραγματοποιείτο σε μια βόρεια ευρωπαϊκή χώρα, αλλά οφείλουμε να τονίσουμε, πως είναι μια από τις ελάχιστες φορές, που μια τέτοια πρακτική εφαρμόστηκε στην Ελλάδα! Υπεύθυνος διοργάνωσης του συνεδρίου ήταν ένας τοπικός σύλλογος Κωφών, ο σύλλογος Κωφών Ρεθύμνου “ΤΟ ΑΡΚΑΔΙ”, που είχε έτσι την ευκαιρία να συμβάλει στην ενδυνάμωση της τοπικής κοινότητας. Σημαντικό είναι επίσης ότι στο συνέδριο συμμετείχαν Κωφοί από όλη την Ελλάδα! Ένα forum ανταλλαγής ιδεών, πρακτικών και μελλοντικής δράσης αναπτύχθηκε για πρώτη φορά σε ένα επίπεδο τόσο διαφορετικό από την παθολογική προσέγγιση του παρελθόντος! Κωφοί και ακούντες, είχαν την ευκαιρία όχι μόνο να εκφράσουν τις απόψεις τους αλλά

και να συντελέσουν ουσιαστικά στη δημιουργία του οδηγού ορθής πρακτικής.

4. Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων των διακρατικών εργαστηρίων και του συνεδρίου σε έναν Οδηγό Ορθής Πρακτικής σε μορφή multimedia. Ο Οδηγός αυτός, του οποίου βασικά σημεία ανακοινώθηκαν στο τέλος του συνεδρίου, κατατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θα αποτελέσει ένα εργαλείο για Κωφούς και ακούοντες και ένα μέσο άσκησης πίεσης προς τους ιθύνοντες σχεδιασμού κοινωνικής πολιτικής, για την εφαρμογή πρακτικών που αίρουν τις διακρίσεις που υφίστανται οι Κωφοί.

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έρευνα που έγινε στις τέσσερις χώρες (Βέλγιο, Δανία, Ελλάδα και Ισπανία) και παρουσιάστηκε στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού συνεδρίου “Από την Αναπηρία στην Ενδυνάμωση του Κόσμου των Κωφών”, στο Ρέθυμνο Κρήτης, στις 19 και 20 Οκτωβρίου, 2001, είχε στόχο την ανίχνευση και καταγραφή του φάσματος των διακρίσεων, που οι Κωφοί της Ευρώπης βιώνουν μέσα σε διαφορετικά κοινωνικο-οικονομικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα, καθώς και των παραδειγμάτων ορθής πρακτικής καταπολέμησης των διακρίσεων αυτών, που έχει να επιδείξει η κάθε χώρα και μπορούν να υιοθετηθούν ως στόχοι σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Διαπιστώσαμε ότι οι αντιλήψεις των Κωφών για το τι προσδοκούν από την κοινωνία και τι πρέπει η κοινωνία να προσδοκεί από αυτούς, συναντιούνται και ευθυγραμμίζονται με τους Πρότυπους Κανόνες για την Ισότητα των Ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρίες των Ηνωμένων Εθνών, την Παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού αποδεικνύοντας έτσι την ορθότητα τόσο των θέσεων των Κοινοτήτων των Κωφών, όσο και των θέσεων των Διεθνών Οργανισμών.

Η διαμόρφωση ενός Οδηγού Καλής Πρακτικής από την οπτική γωνία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και όχι της προνοιακής πολιτικής θα είναι το επιφράγισμα της επίτευξης των στόχων του προγράμματος.

Ο Οδηγός αυτός όμως, δεν μπορεί να μπει σε εφαρμογή από μόνος του. Μόνο αν οι κοινότητες των Κωφών παίζουν ένα δημιουργικό και δραστικό ρόλο στην εφαρμογή του θα γίνει πραγματικότητα. Οι σύλλογοι και οι Ομοσπονδίες Κωφών θα πρέπει να συνεργάζονται με άλλες οργανώσεις ΑΜΕΑ, ώστε να παρουσιάσουν ένα κοινό μέτωπο στις διαπραγματεύσεις με τις αρχές για τη διαμόρφωση πολιτικών που τους αφορούν.

Οι οργανώσεις Κωφών θα πρέπει emphaticά να παρουσιάζουν στα ΜΜΕ τις ανάγκες τους και να παράγουν πληροφόρηση για γονείς με Κωφά παιδιά, δασκάλους, αρχές και πολιτικούς.

Μα πάνω από όλα, θα πρέπει να επιδιώκουν τη συμμετοχή τους στη χάραξη της πολιτικής της κάθε χώρας, σε κάθε επίπεδο ζωής και θέμα, που τους αφορά.

Οι διακρίσεις που επισημάνθηκαν και αναφέρονται παρακάτω υφίστανται σε

διαφορετικό βαθμό σε κάθε μια από τις τέσσερις χώρες. Εκτείνονται σε ένα φάσμα από την καθολική ισχύ μέχρι την μειωμένη σε έκταση και λανθάνουσα σε λειτουργικότητα παρουσία τους, ανάλογα με τις κοινωνικές δομές μέσα στις οποίες εμφανίζονται.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Γενικά, οι γονείς δεν έρχονται σε επαφή με ενήλικες Κωφούς μετά τη διάγνωση της κώφωσης στο παιδί τους. Τα Κωφά παιδιά έρχονται σε επαφή με Κωφούς ενήλικες, αφού έχουν ήδη μπει στο σχολικό περιβάλλον.

- ☛ Τόσο οι γονείς και γενικότερα η οικογένεια, όσο και το ίδιο το κωφό παιδί θα πρέπει να έρχονται έγκαιρα σε επαφή με την κοινότητα των Κωφών και να διατηρούν μια σταθερή επαφή με το χώρο.

Οι γονείς, μετά τη διάγνωση, έρχονται σε επαφή κυρίως με γιατρούς και λογοθεραπευτές. Υπάρχει δηλαδή μια παθολογική αντιμετώπιση του προβλήματος.

- ☛ Θα πρέπει να δημιουργηθούν οι υποστηρικτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τους γονείς και το Κωφό παιδί που θα συμβάλλουν στην αποπαθολογικοποίηση της κώφωσης, προσανατολίζοντάς τους σε:
 - διεπιστημονική προσέγγιση
 - επαφή με ειδικούς από το χώρο των Κωφών για μια βιωματική προσέγγιση
 - επαφή με άλλες οικογένειες που έχουν κωφά παιδιά
 - εμπλοκή στη διαδικασία αυτή, όχι μόνο των γονέων και του παιδιού, αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας π.χ. παππούδες, γιαγιάδες, αδέρφια.

Οι γονείς και γενικότερα η οικογένεια δε γνωρίζουν και δε χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους επικοινωνία τη μητρική γλώσσα των Κωφών, τη νοηματική.

- ☛ Μετά τη διάγνωση της κώφωσης, η οικογένεια θα πρέπει να αρχίσει το συντομότερο δυνατό την εκμάθηση και χρήση της νοηματικής γλώσσας της χώρας τους.

Παρατηρείται έλλειψη ειδικού τεχνικού εξοπλισμού στο χώρο διαμονής του παιδιού.

- ☛ Οι γονείς να ενημερώνονται έγκαιρα για τις τεχνολογικές δυνατότητες και να κατευθύνονται σε άμεση τοποθέτηση τεχνικού εξοπλισμού στο χώρο διαμονής του παιδιού, όπως π.χ. μηχανισμοί μετατροπής ηχητικών μηνυμάτων σε οπτικά.

Οι γονείς γενικά, εκδηλώνουν υπερπροστατευτικότητα απέναντι στο Κωφό παιδί σε σχέση με τα αδέρφια του.

☛ Για τη βιωματική εξερεύνηση, του κόσμου που το περιβάλλει, και την ολόπλευρη και ομαλή ανάπτυξη της προσωπικότητάς του το Κωφό παιδί – όπως όλα τα παιδιά- χρειάζεται προστασία όχι υπερπροστασία.

Οι γονείς δεν επιλέγουν το κατάλληλο σχολικό περιβάλλον για το παιδί τους.

☛ Οι γονείς θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα και τη δυνατότητα να επιλέγουν μεταξύ διαφορετικών εκπαιδευτικών μεθόδων και να καταλήγουν στο σχολικό περιβάλλον εκείνο, στο οποίο οι ικανότητες και οι δεξιότητες του παιδιού αναπτύσσονται στο έπακρο.

Οι γονείς δε βοηθούν τα παιδιά τους στα μαθήματα και δεν τα ενθαρρύνουν να συμμετέχουν σε εξωσχολικές δραστηριότητες.

☛ Η οικογένεια θα πρέπει να προσφέρει μαθησιακή υποστήριξη κι ενθάρρυνση για εξωσχολικές δραστηριότητες, που αξιοποιούν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του Κωφού παιδιού.

☛ Η οικογένεια θα πρέπει να προσφέρει το κατάλληλο περιβάλλον για την ισόρροπη συναισθηματική και ψυχική ανάπτυξη του Κωφού παιδιού. Για να το πετύχει αυτό, καλό είναι να υιοθετήσει αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας, που σέβονται και λαμβάνουν υπόψη τη φυσική γλώσσα του, τη νοηματική.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Παρατηρείται σχολική διαρροή των Κωφών μαθητών κατά τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αναποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης των Κωφών σε διαφορετικά επίπεδα, ανάλογα με τη χώρα.

Οι Κωφοί επισημαίνουν με βάση τη σχολική τους εμπειρία, την ύπαρξη εμποδίων στην πρόσβασή τους στην ακαδημαϊκή γνώση, την ύπαρξη βίας και καταναγκασμού προφορικού λόγου και την ύπαρξη χαμηλών προσδοκιών των εκπαιδευτικών όσον αφορά στις δυνατότητες των Κωφών μαθητών.

Υπάρχει έλλειψη αμφίδρομης και αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ δασκάλων και παιδιών. Η μορφή επικοινωνίας των Κωφών με τους δασκάλους τους ποικίλει από χώρα σε χώρα, με τον προφορικό λόγο να κρατάει ακόμα ένα κυρίαρχο ρόλο. Οι δάσκαλοι μεταξύ τους επικοινωνούν κυρίως προφορικά, αγνοώντας τα αρνητικά συναισθήματα που προκαλούν στα Κωφά παιδιά. Η χρήση εκπαιδευτικών διερμηνέων είναι από ελάχιστη έως ανεπαρκής.

☛ Θα πρέπει να παρέχεται έγκαιρη εκπαίδευση των Κωφών παιδιών με βασικό στοιχείο την εκμάθηση της νοηματικής γλώσσας ως μητρικής.

☛ Ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην εκπαίδευση για τους Κωφούς σημαίνει δίγλωσση – διπολιτισμική εκπαίδευση ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις της

κώφωσης με τη νοηματική γλώσσα ως βασικό της συστατικό. Τα Κωφά παιδιά να αντιμετωπίζονται ως δίγλωσσα κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

- ☛ Θα πρέπει να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν παραπέρα τα δίγλωσσα εκπαιδευτικά μοντέλα.
- ☛ Για να συμβάλει η εκπαίδευση στην ανάπτυξη της ταυτότητας του Κωφού παιδιού θα πρέπει να ενισχυθεί η διδασκαλία της πολιτιστικής του κληρονομιάς, που αναδεικνύει τους Κωφούς ως γλωσσική και πολιτιστική κοινότητα με σημαντικές προσωπικότητες και θετικές προοπτικές στη ζωή και την εργασία στο χώρο της κώφωσης.
- ☛ Οι εκπαιδευτικοί να είναι υψηλά καταρτισμένοι, γνώστες της γλώσσας και της κουλτούρας των Κωφών της χώρας τους.
- ☛ Να χρησιμοποιείται η νοηματική γλώσσα κατά την διδακτική διαδικασία.
- ☛ Να διδάσκεται η νοηματική γλώσσα ως πρώτη γλώσσα στα σχολεία Κωφών.
- ☛ Οι Κωφοί μαθητές θα πρέπει να μπορούν να στηρίζονται σε Κωφούς δασκάλους και σε αξιόπιστα μοντέλα νοηματικής γλώσσας μέσα στην τάξη.
- ☛ Όλο το προσωπικό των σχολείων για Κωφά παιδιά να γνωρίζει και να χρησιμοποιεί τη νοηματική γλώσσα.
- ☛ Το αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου να είναι ευέλικτο, κατάλληλα προσαρμοσμένο στις ανάγκες των Κωφών παιδιών και να στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των ικανοτήτων τους.
- ☛ Σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης να υπάρχει προσβάσιμο εκπαιδευτικό υλικό για Κωφά παιδιά.
- ☛ Θα πρέπει να δίνεται σε κάθε Κωφό η δυνατότητα να εργάζεται σε μόνιμη βάση με προσωπικό υπολογιστή καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσής του.
- ☛ Σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης να αναπτυχθούν οι κατάλληλες υποστηρικτικές υπηρεσίες και να επεκταθεί η χρήση εκπαιδευτικών διερμηνέων όπου αυτό είναι αναγκαίο.
- ☛ Η εκπαίδευση των διερμηνέων της νοηματικής γλώσσας θα πρέπει να παρέχεται σε πανεπιστημιακό επίπεδο.
- ☛ Να προσφέρονται μαθήματα εκμάθησης της νοηματικής γλώσσας στην τηλεόραση.
- ☛ Θα πρέπει να προωθείται αποφασιστικά και συστηματικά η γνώση των Κωφών για τις γραπτές γλώσσες του περιβάλλοντός τους:
 - να διαμορφωθούν μαθήματα για τις γραπτές γλώσσες με τη μορφή πολυμέσων που λαμβάνουν υπόψη τη νοηματική γλώσσα, έτσι ώστε να επιτρέψουν ή να βελτιώσουν την πρόσβαση στην γραπτή πληροφόρηση της κοινότητας των ακουόντων
 - να προωθηθεί η έρευνα στη δίγλωσσία και στις δεύτερες γλώσσες για τους Κωφούς.
- ☛ Να διδάσκεται η νοηματική γλώσσα ως δεύτερη γλώσσα και μάθημα επιλογής

στα σχολεία ακουόντων.

- ☛ Στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να παρέχεται ειδική υποστήριξη στους Κωφούς (εξειδικευμένοι διερμηνείς, φροντιστές, άτομα που κρατούν σημειώσεις), πληροφορίες, διαμεσολάθηση και συμβουλευτικά κέντρα.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Οι Κωφοί αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εύρεση εργασίας, το οποίο αποδίδουν κατά κύριο λόγο στην κώφωση.

- ☛ Θα πρέπει να παρέχονται ίσες ευκαιρίες για παραγωγική και επικερδή απασχόληση στην αγορά εργασίας. Πρέπει να διασφαλίζεται, με την υιοθέτηση ριζοσπαστικής νομοθεσίας, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ότι οι Κωφοί έχουν ίση πρόσβαση στα γενικά μέτρα για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας, αλλά και για εύρεση απασχόλησης στην ανοιχτή αγορά εργασίας.

Στον ίδιο λόγο, αλλά και στα προβλήματα επικοινωνίας αποδίδουν και το γεγονός ότι στην πλειοψηφία τους δεν ασκούν το επάγγελμα που θα ήθελαν.

- ☛ Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η πρόσβαση των Κωφών σε όλους τους τομείς εργασίας (συμπεριλαμβανομένων των νέων μορφών απασχόλησης). Να υφίσταται ο κατάλληλος επαγγελματικός προσανατολισμός τους μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία και να ενισχυθεί από την ύπαρξη ειδικών συμβούλων που γνωρίζουν την κώφωση και τη νοηματική γλώσσα και οι οποίοι θα βοηθούν προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ένας Κωφός τοποθετείται σε μια δουλειά που του ταιριάζει.

Δεν παρέχονται υπηρεσίες πρόσβασης στη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση για τους Κωφούς.

- ☛ Θα πρέπει να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους σε όλες τις διαδικασίες ή τα μέσα για “δια βίου εκπαίδευση” πραγματοποιώντας τις απαραίτητες επικοινωνιακές διευθετήσεις, όπως πχ διερμηνείς, έτσι ώστε να μπορούν οι Κωφοί να ανταποκρίνονται στην ανάγκη για απόκτηση μιας ευρείας γκάμας δεξιοτήτων και προσαρμογή στις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες των εργοδοτών.

Υπάρχουν Κωφοί που εκτιμούν ότι το εισόδημα τους και η προαγωγή τους στην εργασία δεν είναι ισοτίμη με αυτή των ακουόντων συναδέλφων τους και ότι ο εργοδότης τους, τους συμπεριφέρεται με δυσμενέστερο τρόπο από ότι στους ακούοντες συναδέλφους τους. Επίσης, πιστεύουν πως οι εργοδότες που αποφεύγουν να προσλάβουν Κωφούς το κάνουν κυρίως από φόβο, άγνοια και έλλειψη πληροφόρησης γι’ αυτούς.

- ☛ Η παροχή εκτενών δυνατοτήτων κατάρτισης έτσι ώστε να διευκολύνεται όχι μόνο η ένταξη αλλά και η παραγωγική παραμονή των Κωφών στην αγορά

εργασίας θα πρέπει να συνδυάζεται με ενημέρωση, ενθάρρυνση και υποστήριξη των εργοδοτών από την κρατική και διακρατική πολιτική, για τους Κωφούς. Να υποστηρίζεται με κατάλληλη νομοθεσία η καταπολέμηση των άμεσων – λόγω άγνοιας και προκατάληψης- και των έμμεσων διακρίσεων (άρνηση “λογικής διευκόλυνσης ή προσαρμογής” με τεχνολογικά μέσα) που υφίστανται οι Κωφοί από τους εργοδότες.

- ☛ Η δημόσια διοίκηση θα πρέπει να προωθήσει εκστρατείες ενημέρωσης των εταιρειών για τα χαρακτηριστικά των Κωφών και τις επαγγελματικές τους ικανότητες, που θα σχεδιαστούν και θα υλοποιηθούν από διεπιστημονικές ομάδες Κωφών και ακουόντων ειδικών στο χώρο της κώφωσης.
- ☛ Θα πρέπει να δημιουργηθούν μόνιμες υπηρεσίες πληροφόρησης για την αγορά εργασίας, από διεπιστημονικές ομάδες όπως αυτές που αναφέρθηκαν προηγούμενα.
- ☛ Για να διευκολυνθεί η επαγγελματική ένταξη των Κωφών σε όλα τα επαγγελματικά πεδία, θα πρέπει οι εταιρείες να στηρίζονται σε διερμηνείς νοηματικής γλώσσας ή να αναπτύξουν προγράμματα εκμάθησης της νοηματικής, που θα αφορούν τους υπαλλήλους της εταιρείας, που συνεργάζονται με τον Κωφό υπάλληλο.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Δεν προσφέρονται διευκολύνσεις προσβασιμότητας στο χώρο εργασίας, στη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση και στην κοινωνική ζωή των Κωφών.

Οι Κωφοί έχουν πρόβλημα επικοινωνίας και πληροφόρησης στα νοσοκομεία, στα μεταφορικά μέσα, στις δημόσιες υπηρεσίες, στα καταστήματα, στα δικαστήρια και την αστυνομία.

Οι υπηρεσίες διερμηνείας είναι ανεπαρκείς σε διαθεσιμότητα, οργάνωση και ποιότητα.

- ☛ Θα πρέπει να δημιουργηθούν προϋποθέσεις πρόσβασης στην πληροφόρηση και την επικοινωνία. Να γίνει χρήση όλων των τεχνολογικών δυνατοτήτων για πρόσβαση , με έμφαση στις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης:
 - καλύτερη πρόσβαση σε Internet και WWW, π.χ. βελτιωμένο λογισμικό για οπτική επικοινωνία
 - υποτιτλισμός όλων των προγραμμάτων της τηλεόρασης
 - αποκλειστικά τηλεοπτικά προγράμματα για Κωφούς.
 - ανάπτυξη κοινών προτύπων- κριτηρίων για τα τεχνολογικά βοηθήματα επικοινωνίας
 - συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη βελτίωση και εξέλιξη των τεχνικών βοηθημάτων
 - αυξημένη συμμετοχή των Κωφών σε προγράμματα που αφορούν σχετικές τεχνολογικές βελτιώσεις

- παροχές για τη διανομή των προϊόντων που προκύπτουν στα πλαίσια της Ε.Ε. (τηλεπικοινωνίες, πολυμέσα, υλικά διδασκαλίας και εκμάθησης κτλ)
- προώθηση μιας βάσης δεδομένων- βιβλιοθήκης που αφορά σε ερευνητικά προγράμματα που σχετίζονται με την κώφωση, τρόπους αντιμετώπισης και υποστηρικτικά υλικά.
- ☛ Θα πρέπει να υπάρχει καλύτερη οπτική πληροφόρηση στις υπηρεσίες δημόσιων μεταφορών (αεροδρόμια, σταθμούς τρένων και λεωφορειών) και συνεχή πληροφόρηση κατά τη διάρκεια της μεταφοράς.
- ☛ Να τοποθετηθούν οθόνες πληροφόρησης σε εμπορικά κέντρα.
- ☛ Οι υπηρεσίες κοινωνικής εργασίας για Κωφούς θα πρέπει να βελτιωθούν και να γίνουν πιο αποτελεσματικές.
- ☛ Να παρέχονται υπηρεσίες ψυχικής υγείας για Κωφούς σε επίπεδο κοινότητας.
- ☛ Θα πρέπει να παρέχεται διερμηνεία σε κάθε διαθέσιμη υπηρεσία ή δραστηριότητα στην οποία συμμετέχουν Κωφοί. Για την επιτυχία αυτού του μέτρου προϋποτίθεται:
 - εκπαίδευση και παροχή περισσότερων διερμηνέων
 - καλύτερη εκπαίδευση και εξειδίκευση διερμηνέων (π.χ. νομικά, εκπαιδευτικά, ιατρικά, επιστημονικά θέματα, διεθνή νοηματική γλώσσα κτλ)
 - καλύτερη οργάνωση και διαθεσιμότητα διερμηνέων
 - ενημέρωση των Κωφών στο πώς να χρησιμοποιούν τους διερμηνείς.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Οι ίδιοι οι Κωφοί θεωρούν τους εαυτούς τους μέλη μιας γλωσσικής και πολιτιστικής μειονοτικής ομάδας. Όσο η γλώσσα τους δεν αναγνωρίζεται από τις κοινότητες ακουόντων οι Κωφοί θα συνεχίσουν να υφίστανται διακρίσεις και να παραμένουν αποκλεισμένοι από μια σειρά βασικών κοινωνικών αγαθών που τα μέλη της κυρίαρχης κοινότητας των ακουόντων απολαμβάνουν ως αυτονομία.

Οι Κωφοί χρειάζονται την αναγνώριση των νοηματικών τους γλωσσών και κάθε ευκαιρία να χρησιμοποιούν αυτές τις νοηματικές γλώσσες, να τις διδάσκουν με συνεχή και σταθερό τρόπο, να κάνουν έρευνα πάνω σ' αυτές και να τις αναπτύξουν παραπέρα.

- ☛ Οι νοηματικές γλώσσες θα πρέπει να αναγνωρισθούν επίσημα από το νομικό σύστημα όλων των χωρών.
- ☛ Οι Κοινότητες των Κωφών θα πρέπει να αναγνωρισθούν ως δίγλωσσες μειονοτικές κοινότητες.
- ☛ Οι έρευνες σε θέματα που αφορούν τους Κωφούς θα πρέπει να πηγάζουν από τις ανάγκες των ίδιων των Κωφών.
- ☛ Οι Κωφοί να έχουν αυξημένη συμμετοχή στο σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτών των ερευνητικών προγραμμάτων. Πιθανά να χρειαστούν κάποια μορφή

“θετικής διάκρισης” προκειμένου να μπορέσουν να συναγωνισθούν με τους ακούοντες ως συνεργάτες- ερευνητές π.χ. σε σχέση με τα προσόντα που απαιτούνται για μια θέση εργασίας.

Οι σύλλογοι Κωφών αποτελούν για τα μέλη τους κέντρα στήριξης και αναφοράς, ενίσχυσης της ταυτότητάς τους, σταθερές πηγές πληροφόρησης και βοήθειας αντιμετώπισης των προβλημάτων, φορείς ενδυνάμωσης των ανθρώπινων σχέσεων και της επικοινωνίας και φορείς συνέχειας της κουλτούρας των Κωφών.

- Βασικό μέλημα των Κωφών αλλά και της πολιτείας θα πρέπει να είναι η ενδυνάμωση των συλλόγων τους, η στήριξη και ο εκσυγχρονισμός τους.
- Θα πρέπει να επιδιώκεται και να διευκολύνεται η εντατικοποίηση της επικοινωνίας μεταξύ εθνικών οργανώσεων των Κωφών, ώστε να επιτυγχάνεται μια πιο ενισχυμένη αντιπροσώπηση των μελών τους.
- Θα πρέπει να επιδιώκεται εκτεταμένη συνεργασία μεταξύ των οργανώσεων Κωφών, της δημόσιας διοίκησης, άλλων κοινωνικών εταίρων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων σε εθνικό επίπεδο.
- Είναι αναγκαίος ένας συντονισμός των δραστηριοτήτων μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Μέλημα των συλλόγων Κωφών αλλά και των κρατικών πολιτικών θα πρέπει να είναι η προώθηση της κουλτούρας και της τέχνης των Κωφών.
- Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να διευκολύνουν την συμμετοχή των Κωφών στην πολιτική και την πολιτιστική ζωή της χώρας τους:
 - βελτιώνοντας την προσβασιμότητα των Κωφών σε αυτά τα πεδία, στην ψυχαγωγία και τα αθλητικά γεγονότα
 - μεταφράζοντας το Σύνταγμα και τη νομοθεσία στη νοηματική γλώσσα κάθε χώρας για την καλύτερη συμμετοχή των Κωφών στην ευρύτερη κοινωνία ως πολίτες
 - μεταφράζοντας θρησκευτικά κείμενα στη νοηματική γλώσσα για την καλύτερη συμμετοχή των Κωφών στη θρησκευτική ζωή του τόπου τους
 - απαλείφοντας νομοθετικές διατάξεις που συνιστούν ή προκαλούν διακρίσεις κατά των Κωφών
 - αυξάνοντας τη συμμετοχή των κωφών εκπροσώπων σε σημαντικά εθνικά και ευρωπαϊκά σώματα και συμβούλια.

Η πλειοψηφία των μελών των κοινοτήτων ακουόντων παραμένει ελλιπώς πληροφορημένη για τους Κωφούς.

- Θα πρέπει λοιπόν να εντατικοποιηθεί η ενημέρωση της κοινότητας των ακουόντων και των ανθρώπων που έχουν πολιτική εξουσία για την κοινότητα

των Κωφών, το “γλωσσικό πρόβλημα” και την κουλτούρα τους (μέσα από τους συλλόγους Κωφών, την εκπαίδευση, τα ΜΜΕ κτλ).

- ☛ Οι Κωφοί θα πρέπει να συμβάλλουν στην πρόκληση της προσοχής και του ενδιαφέροντος της ευρύτερης κοινωνίας για την κώφωση και τις ανάγκες των Κωφών για ειδικές μορφές επικοινωνίας , έτσι ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη και αρμονική συνύπαρξη Κωφών - Ακουόντων.

Η βελτίωση της κοινωνικής πραγματικότητας για τους Κωφούς και η επίτευξη της καταπολέμησης και της άρσης των διακρίσεων εξαρτάται από τη βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης και άλλων παραγόντων που περισσότερο εμποδίζουν παρά ενθαρρύνουν την κοινωνική ένταξη. Πραγματική ένταξη θα επιτευχθεί μόνο αν υιοθετηθεί μια ολοκληρωμένη και ενιαία προσέγγιση σε τομείς όπως η εκπαίδευση, οι μεταφορές, το δομημένο περιβάλλον, τα τεχνικά βοηθήματα, η Κοινωνία των Πληροφοριών και γενικότερα, σε όλες τις πτυχές της ζωής του ανθρώπου.

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ GUIDELINE OF GOOD PRACTICES

FROM DISABLING TO ENRICHING THE DEAF WORLD:

Forms of discrimination Deaf people are faced with in Europe

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ:

Μορφές διακρίσεων που υφίστανται οι Κωφοί στην Ευρώπη

HELELENION CONFEDERATION OF THE DEAF

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΦΩΝ

ΕΛΛΑΔΟΣ

DECEMBER ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

2001 2001

Vassili Kourbetis, Pedagogical Institute Anna Adamopoulou, Pedagogical Institute Spyros Ferentinos, Panteion University
With the support of: Konstantinos Gargalis HFD, Nikos Spanos HFD, Viky Kardasi KEESE, Athina Tanguli KEESE, Maria Bourouni KEESE

ΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ/ΤΗ PARTNERS

Ο Σύλλογος Κωφών Ρεθύμνου "ΤΟ ΑΡΚΑΔΙ" (RETHYMNO ASSOCIATION OF THE DEAF "ARKADI")

Η Βελγική Ομοσπονδία Κωφών (FEVLADO BELGIAN FEDERATION OF THE DEAF)

Το Κέντρο Ολικής Επικοινωνίας της Δανίας (CENTER FOR TEGNSPROG OG TEGNSTOTTET KOMMUNICATION-KC)

Η Ισπανική Ομοσπονδία Κωφών (CONFEDERATION NATIONAL de SORDOS de ESPAÑA)

 Εθνική συγχρηματοδότηση Νομαρχίας Αθηνών
National co-financing: Prefecture of Athens

PROJECT FUNDED BY THE EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL EMPLOYMENT AND SOCIAL AFFAIRS
COMMUNITY ACTION PROGRAMME TO COMBAT DISCRIMINATION

The Information Contained in This Publication Does Not Necessarily Reflect The Position Or Opinion Of The European Commission
Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό το έντυπο δεν ανταποκρίνονται κατ' ανάγκη στη θέση και τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης